

Vaikuttavuusinvestoinnit yritysten kehittämisessä

Projektijohtaja Mika Pyykkö

Mistä yritykset löytävät rahoitusta maaseudulla?

29.11.2017 Helsinki

SITRA

Mitä on vaikuttavuusinvestoiminen?

Vaikuttavuusinvestoimisessa (*engl. Impact investing*) tavoitellaan tuoton lisäksi myönteisiä ja mitattavia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Sijoittajalle se on mahdollisuus laajentaa näkökulmaa perinteisestä tuotto-riski-tarkastelusta mitattavissa olevan yhteiskunnallisen hyödyn tavoitteluun. Käsitteen alle mahtuu monenlaisia instrumentteja lainoista oman pääoman ehtoihin sijoituksiin.

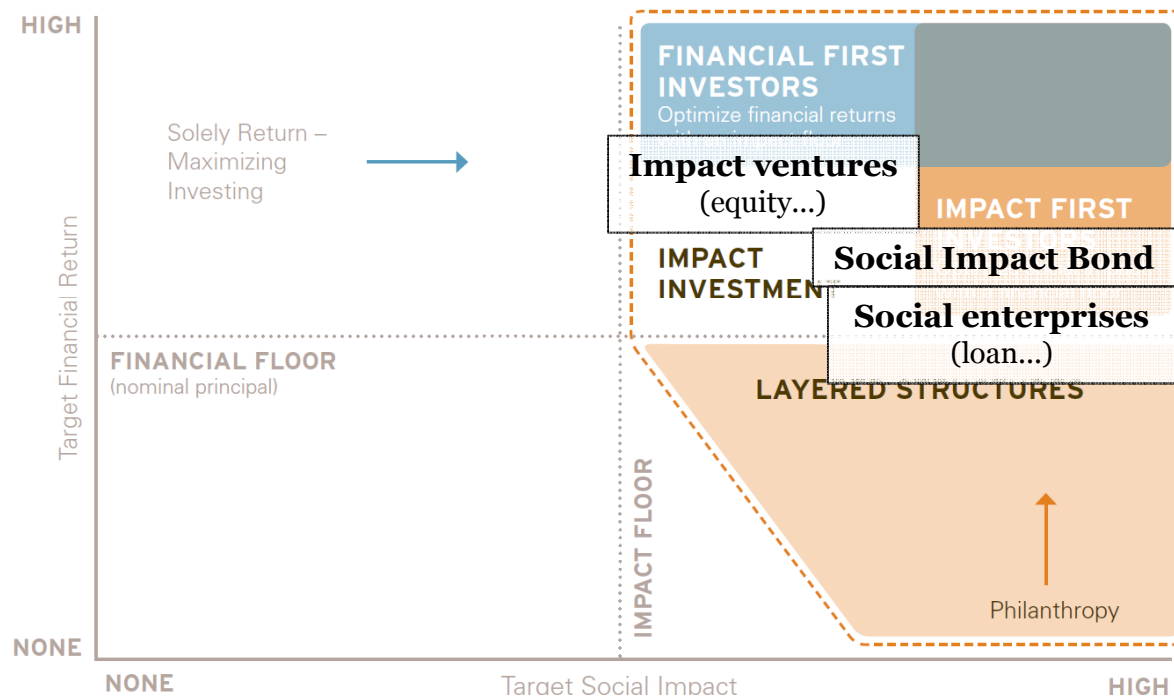
Olennaista on, että

- 1) investointi kohdistuu toimintaan, jonka tarkoituksena on lisätä yhteiskunnallista hyvää
- 2) investoinnille asetetaan selkeät vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutumista mitataan
- 3) investoinnille asetetaan taloudelliset tuottotavoitteet

Vaikuttavuusinvestoiminen voi tarkoittaa kaikkia sijoitustapoja

SEGMENTS OF IMPACT INVESTORS

Picture from: Investing for Impact: Case Studies across Asset Classes (2010) Bridges Ventures and the Parthenon Group

Sitra ja vaikuttavuusinvestoiminen

- Yksi Sitran avainalueista 1.5.2014–31.12.2017
- Painopisteenä hyvinvoinnin edistäminen (laajasti ymmärrettynä)
- Tavoitteena
 - 1) rakentaa Suomeen **vaikuttavuusinvestoimisen ekosysteemi** yhdessä eri toimijoiden kanssa
 - 2) kokeilla uutta sijoitus-, rahoitus- ja yhteistyömallia käytännössä
- Jatkotuki ekosysteemin toimijoille v. 2018-2019

Viestimme maakunta- ja soteuudistuksessa

- Maakunnan strategian pitää olla elinvoimaisuutta ja ihmisten hyvinvointia vahvistava
- Lähtökohdaksi tarvitaan ymmärrys asukkaiden nykytilasta
- Edistävä ja ehkäisevä toiminta on avain kestävään hyvinvointiin
- Maakunnilla ja kunnilla pitää olla yhteinen tavoite ja insentiivit, jotka ohjaavat samaan suuntaan
- Määritellään tavoite, ei tekemisen tapaa

Tarvitaan muutos toimintatapaan

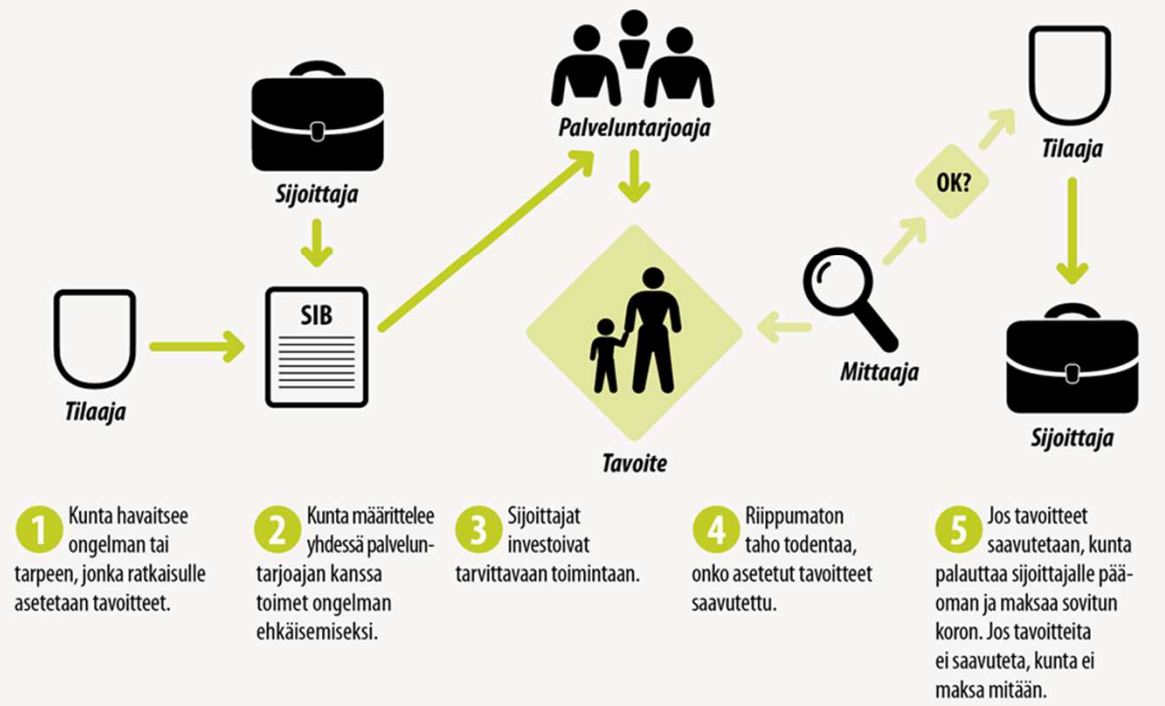
Siirtymä vaikuttavuuden hankintaan tarkoittaa kahta radikaalia muutosta suomalaisen hankintakenttään:

1. Järjestäjän tehtävä muuttuu **määrittelijästä omistajaksi**
2. Toimittajan rooli **suorittajasta** innovatiiviseksi vaikuttavuuden **tuottajaksi**

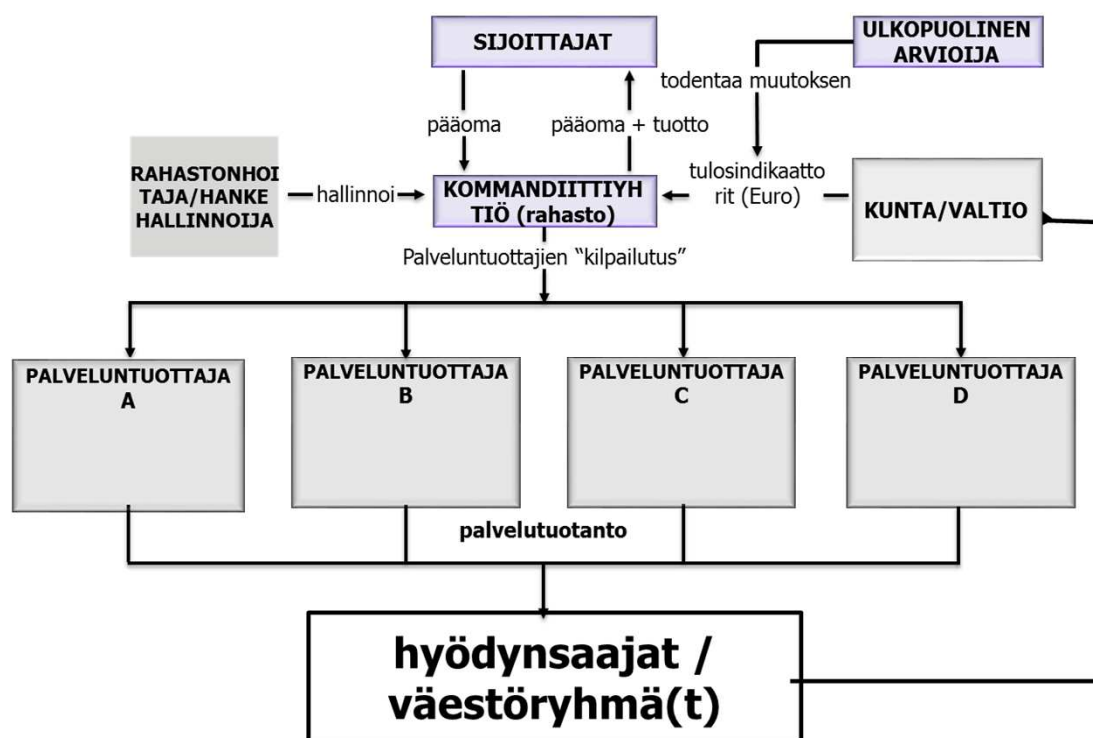
Uudessa asetelmassa korostuu verkostomainen toimintatapa ja eri tahojen yhteistyö: yritykset ja yrittäjät, järjestöt, oppilaitokset, eri alojen asiantuntijat, tutkijat ja kansalaiset.

Vaikuttavuusinvestoiminen käytännössä

Yksi vaikuttavuusinvestoimisen toteutusmuoto on *Social Impact Bond (SIB)* eli tulosperusteinen rahoitussopimus. Siinä sijoittaja kantaa kokonaan hankkeen taloudellisen riskin ja julkinen sektori maksaa vain tuloksista. Sijoituksin kerätyt varat käytetään asetetun tavoitteen edistämiseen.

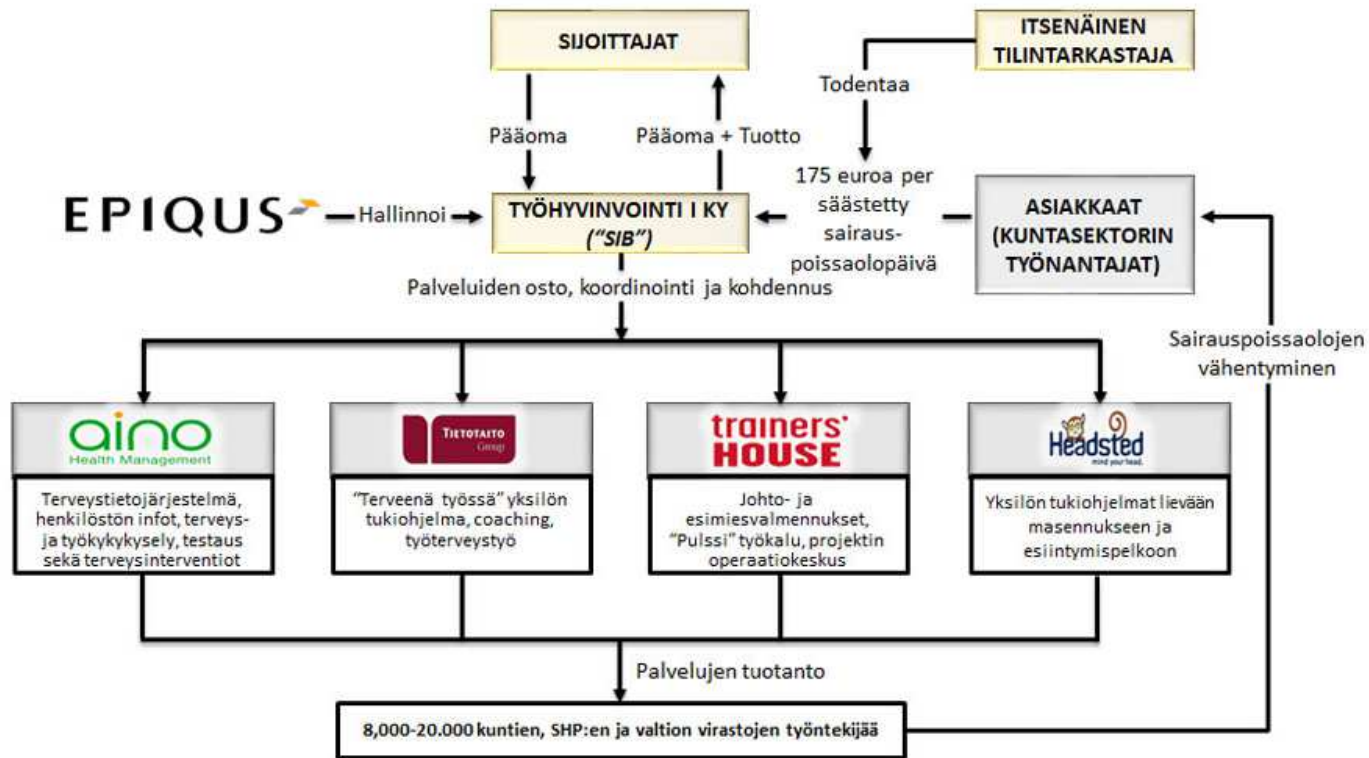
Tulosperusteisen rahoitussopimuksen (SIB) perusrakenne

Miksi SIB eli tulosperusteinen rahoitussopimus?

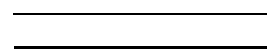
- **Ostetaan vaikutuksia/vaikuttavuutta** – ei ”vain” suoritteita tai toimintaa -> verovarojen tuloksellinen käyttö yksityistä pääomaa hyödyntäen
- Etupainotteiset investoinnit hyvinvointiin ja terveyteen -> **edistävä ja ehkäisevä toiminta** (”ennaltaehkäisy”)
- Ennakointi -> kestävä hyvinvointi
- Lähtökohtana faktat ja mallinnus, ei mielikuvat -> tiedolla johtaminen
- Ihmiset lähtökohtana -> segmentointi, rakenteet ja prosessit vaikutusten/vaikuttavuuden aikaansaamiseksi
- Palvelumuotoilu -> yhteistyö

Epiqus Työhyvinvointi I Ky

Epiqus/Koto-SIB-ekosysteemi

Henkilöstöpalvelut

Koto-SIB-hankkeen tulostittarit

- Työmarkkinatuki
- Tulovero

-> lähtötilanneoletus: hankkeessa mukana oleville maahanmuuttajille maksetaan vähemmän työmarkkinatukea ja he maksavat enemmän tuloveroa kuin vastaavat muut henkilöt, jotka eivät ole mukana hankkeessa

- > TEM maksaa rahastolle tulospalkkiona 50 %
 - työmarkkinatukisäästöstä
 - tuloverolisäyksestä

-> mallinnuksen perusteella tehty arvio: parhaassa tapauksessa valtio säästää 3+3 vuoden hankkeen ansiosta 70 miljoonaa euroa, todellinen säästötoteuma lienee 35-40 miljoonaa euroa

SIB-hankkeet: 7 teemaa

SIB	Tilanne
Työhyvinvoinnin edistäminen julkisella sektorilla (Tyhy-SIB) <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: julkisen sektorin organisaatiot työnantajina; 4 asiakasorganisaatiota 	<i>Käynnissä</i> <ul style="list-style-type: none"> hankehallinnoija: Epiqus rahasto noin 0,6 milj. euroa
Maahanmuuttajien nopea työllistyminen ja kotoutuminen (Koto-SIB) <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: TEM 	<i>Käynnissä</i> <ul style="list-style-type: none"> hankehallinnoija: Epiqus rahasto noin 14 milj. euroa
Lasten, lapsiperheiden ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen (Lapsi-SIB) <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: (maa)kunnat 	<i>Käynnistymässä</i> <ul style="list-style-type: none"> useita kuntia (esim. Hämeenlinna) mukana hankehallinnoija: FIM & LSKL & Epiqus
Työllistymisen edistäminen <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: TEM 	<i>Käynnistymässä</i> <ul style="list-style-type: none"> useita kuntia ja kuntayhtymiä mukana
Tyypin 2 diabeteksen ehkäisy <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: STM? 	<i>Mallinnus käynnistymässä</i>
Ikääntyneiden itsenäisen toimintakyvyn vahvistaminen <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: maakunnat? 	<i>Suunnittelussa</i> <ul style="list-style-type: none"> useita (maa)kuntia mukana
Ympäristörahassto (EIB) <ul style="list-style-type: none"> tulospalkkio: kunnat, MMM, YM 	<i>Mallinnus käynnistymässä</i>

Hankehallinnoijan kilpailutus käynnistynyt

ankeaihiot

- 1. Ilmasto- ja resurssiviisas kunta** (koordinaattorina Syke)
- 2. Pilaantuneiden maa-alueiden puhdistaminen**
(koordinaattorina Pirkanmaan ELY-keskus)
- 3. Vesihuoltoverkon saneeraus**
(koordinaattoreina Porvoon vesi ja Gaia)
- 4. Ravinteiden kierrätys** (koordinaattorina BSAG)

Toiminnallisista lähtökohdista

- Taloudellisen tuoton ja mitattavan yhteiskunnallisen/ympäristöllisen hyödyn yhdistävä liiketoiminta, esim. hyvinvointi ja kiertotalous.
 - Tavoitelähtöinen digitalisaatio
 - Koulutus-, kiihdyttämö-, rahasto- yms. tukitoimet
- Yhteistyö

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

sitra.fi | seuraavaera.fi
@sitrafund

SITRA